

Kây dựng nguồn nhân lực số phục vụ chuyển đổi số ở Nghệ An hiện nay

□ HỒ TRUNG ĐÔNG *

Chuyển đổi số (CĐS) là tất yếu, là quá trình dịch chuyển các hoạt động đời thực lên môi trường số. Để CĐS diễn ra một cách bền vững và đồng đều ở tất cả các cấp, ngành, lĩnh vực, nhân lực số đóng vai trò then chốt, nhất là nhân lực số trong các cơ quan nhà nước nhằm dẫn dắt quá trình CĐS.

Nghị quyết số 09-NQ/TU ngày 05/8/2022 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Nghệ An về

* Trưởng phòng Chuyển đổi số - Sở TT&TT Nghệ An

CĐS tỉnh Nghệ An đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 đã xác định mục tiêu: “100% cán bộ, công chức, viên chức được đào tạo, bồi dưỡng hoặc bồi dưỡng kiến thức về CĐS; 100% cơ quan cấp tỉnh, cấp huyện có cán bộ phụ trách công nghệ thông tin”.

Qua hai năm triển khai Nghị quyết, tỉnh Nghệ An đã đạt được nhiều kết quả quan trọng trong việc đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn về CĐS cho các cán bộ, công chức, viên chức cơ

quan nhà nước; đồng thời tích cực triển khai phổ cập kỹ năng số và an toàn thông tin cho người dân nhằm đẩy nhanh quá trình CDS.

Về công tác đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn CDS cho cán bộ, công chức, viên chức: Đến nay, 100% cán bộ, công chức và trên 50% viên chức thuộc các cơ quan nhà nước tỉnh đã được đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn CDS và an toàn thông tin qua các lớp trực tiếp cũng như trực tuyến. Riêng riêng năm 2023, đã hoàn thành việc bồi dưỡng, tập huấn trực tiếp cho 1.000 cán bộ, công chức viên chức đầu mối; tập huấn trực tuyến trên nền tảng học trực tuyến mở Onetouch.vn cho 39.898 học viên là cán bộ, công chức, viên chức⁽¹⁾.

Ngoài ra, năm 2023 tổ chức trên 34 lớp đào tạo, tập huấn chuyên đề khác về CDS với trên 2.586 học viên là cán bộ, công chức tham gia.

Tổng số cán bộ, công chức chuyên trách và kiêm nhiệm về công nghệ thông tin thuộc các cơ quan nhà nước, địa phương từ cấp tỉnh đến cấp xã là 2.293 người, trong đó, đội ngũ chuyên trách công nghệ thông tin là 66 người thuộc các cơ quan sở, ban, ngành cấp tỉnh và UBND cấp huyện⁽²⁾.

Về bảo đảm nhân lực số cho an toàn thông tin, đến nay tỉnh đã tổ chức trên 119 lớp với 4.058 lượt học viên⁽³⁾. Để nâng cao năng lực cho cán bộ chuyên trách/phụ trách công nghệ thông tin trong các cơ quan nhà nước, hàng năm, tỉnh đều tổ chức ít nhất 02 đợt diễn tập ứng cứu sự cố máy tính cho các cán bộ chuyên trách, bán chuyên trách CNTT trong các cơ quan nhà nước của tỉnh. Năm 2023 tổ chức 04 khóa tập huấn, bồi dưỡng kiến thức về an toàn thông tin mạng cho cán bộ công chức, viên chức các sở, ban, ngành, các tổ chức chính trị xã hội, UBND cấp huyện, cấp xã, các đơn vị sự nghiệp trực thuộc (với 546 học viên tham gia). Khóa bồi dưỡng nâng cao kiến thức và kỹ năng về an toàn thông tin theo chuẩn CEH v12 cho cán bộ thuộc đội ứng cứu sự cố máy tính tỉnh Nghệ An và cán bộ chuyên trách, cán bộ phụ trách CNTT các sở, ban, ngành, các tổ chức chính trị xã hội và UBND cấp huyện (với 60 học viên tham gia).

Về việc đào tạo, bồi dưỡng tin học ở các bậc học, Sở Giáo dục và Đào tạo tiếp tục triển khai hình thức dạy học trực tuyến, dạy học trực tuyến kết hợp dạy học trực tiếp tại các bậc học⁽⁴⁾; Tổ chức bồi dưỡng, tập huấn kỹ năng tổ

Đào tạo nguồn nhân lực số đang là vấn đề được quan tâm hiện nay ở Nghệ An

Hoạt động tại Trung tâm Điều hành đô thị thông minh (IOC) TP Vinh

chức, quản lý các hoạt động dạy học kết hợp giữa trực tiếp và trực tuyến, thiết kế bài giảng e-Learning, video bài giảng, thiết bị dạy học số, sử dụng các phần mềm GD&ĐT, kỹ năng số, an toàn thông tin⁽⁵⁾...

Đối với khối doanh nghiệp, hiện chưa thống kê được số lượng nhân lực CNTT/CĐS trong các doanh nghiệp⁽⁶⁾, tuy nhiên, Nghệ An với đa số là doanh nghiệp vừa và nhỏ, siêu nhỏ, việc đào tạo và thu hút nhân lực số cho khối này còn hạn chế do yêu cầu quản lý, tính chất và quy mô sản xuất nhỏ. Nhân lực số chủ yếu tập trung ở các doanh nghiệp ICT và một số bộ phận phụ trách CNTT thuộc các doanh nghiệp vừa và lớn.

Đối với việc phổ cập kỹ năng số và an toàn thông tin cho người dân, tỉnh đã triển khai thành lập Tổ công nghệ số cộng đồng cấp xã và cấp thôn, bản. Tính đến ngày 30/8/2023, toàn tỉnh đã thành lập được 460 tổ cấp xã với 5.221 người tham gia; 3.793 tổ cấp thôn, xóm với 18.093 người tham gia⁽⁷⁾. Ngoài ra, mỗi năm, tỉnh phát hành 04 bản tin CĐS, 02 bản tin về an toàn thông tin (do Sở TT&TT thực hiện) được chuyển tải đến các sở, ban, ngành, địa phương, hệ thống các điểm phục vụ bưu chính; mở chuyên mục CĐS và đăng tải các tài

liệu, bài giảng CDS trên các cổng/trang thông tin điện tử để mọi người dễ dàng truy cập⁽⁸⁾.

Năm 2024, Nghệ An ban hành Kế hoạch số 113/KH-UBND thực hiện Đề án “Kiện toàn tổ chức bộ máy, nâng cao năng lực quản lý nhà nước và thực thi pháp luật về CĐS từ Trung ương đến địa phương đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”.

Tuy nhiên, xây dựng nguồn nhân lực số còn tồn tại và khó khăn::

- Nhận thức về chuyển đổi số ở một số cơ quan, địa phương chưa thực sự rõ ràng; chưa định hình được các nội dung triển khai chuyển đổi số trong đơn vị, lĩnh vực, địa phương; người đứng đầu tại một số đơn vị chưa thực sự quan tâm đến chuyển đổi số. Nhiều người còn cho rằng, chuyển đổi số là việc của cơ quan quản lý chuyên ngành về TT&TT hoặc của bộ phận IT thuộc đơn vị. Chuyển đổi số là tổng thể, toàn diện, do đó cần phải có sự tham gia của toàn bộ nhân sự, bộ phận trong tổ chức.

- Hiện nay, toàn tỉnh chỉ có 66/74.000 CBCCVC (đạt 0,09%) cán bộ chuyên trách CNTT. Một số sở, ban, ngành và địa phương cấp huyện chưa bố trí được cán bộ chuyên trách, chưa đáp ứng yêu cầu theo Nghị quyết

số 09-NQ/TU. Đội ngũ nhân lực về CNTT/CĐS ở một số sở, ban, ngành và các cấp địa phương⁽⁹⁾, trong các doanh nghiệp (nhất là doanh nghiệp vừa và nhỏ, siêu nhỏ) còn thiếu và yếu, do đó việc triển khai các nội dung về CĐS đang gặp nhiều khó khăn. Còn thiếu nhân lực chất lượng cao, có kỹ năng, nhất là về tư duy lập kế hoạch, tổ chức triển khai.

- Trong khối các cơ quan nhà nước hiện đã và đang triển khai nhiều hệ thống thông tin phục vụ chỉ đạo, điều hành, cung cấp dịch vụ công cho doanh nghiệp, người dân. Việc thiếu nhân lực có năng lực ảnh hưởng rất lớn tới hiệu quả của việc tổ chức triển khai cũng như quản lý, vận hành, khai thác, bảo đảm an toàn thông tin các hệ thống này.

- Việc thu hút nhân lực số chất lượng cao về địa phương cũng rất khó khăn, một mặt vì môi trường làm việc, mặt khác, mức lương chi trả và thu nhập cho đội ngũ này ở địa phương chưa đủ hấp dẫn so với các thành phố lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Đà Nẵng...

- Với ngân sách còn khó khăn, chi cho chuyển đổi số của tỉnh chưa tương xứng với yêu cầu nhiệm vụ. Các doanh nghiệp vừa và nhỏ cũng gặp nhiều khó khăn trong việc lựa chọn nội dung thực hiện và bố trí nguồn vốn cho CĐS.

Để xây dựng nguồn nhân lực số đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, thúc đẩy chuyển đổi số nhanh và bền vững, đề xuất triển khai một số nhiệm vụ, giải pháp căn bản sau đây:

- Tiếp tục nghiên cứu hoàn thiện thể chế về chuyển đổi số, trong đó, nhân lực số phải được xem là nhân tố then chốt cho thành công của chuyển đổi số. Nghiên cứu chính sách phù hợp để thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao về địa phương, trong đó chú trọng tạo lập môi trường chuyên nghiệp, điều kiện làm việc an toàn, chính sách thu nhập, phúc lợi phù hợp; đồng thời cũng tránh tình trạng lãng phí

người tài, tuyển dụng về nhưng không bố trí được công việc phù hợp.

- Đổi mới phương thức đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn, thực hành để làm chuyển biến căn bản tư duy, hiểu đúng về chuyển đổi số, nhất là người đứng đầu các tổ chức (kết hợp trực tiếp và trực tuyến, chuyển từ lý thuyết đến trực quan, xây dựng mô hình chuyển đổi, tăng cường thực hành...).

- Cần có bước chuyển biến căn bản trong các cơ sở giáo dục, đào tạo, nhất là các trường đại học, cao đẳng, trung tâm dạy nghề, giáo dục nghề nghiệp, để khi ra trường có thể làm việc được ngay, khắc phục tình trạng phải đào tạo lại.

- Đối với các địa phương, cần có chính sách ổn định vị trí nhân sự CNTT/CĐS, tránh xáo trộn thường xuyên dẫn đến phải tập huấn, đào tạo nhân lực mới. Bố trí ít nhất một cán bộ chuyên trách về CNTT/CĐS đáp ứng tiêu chuẩn theo quy định hiện hành, đủ năng lực tham mưu tổ chức chuyển đổi số cho đơn vị.

- Đối với khối doanh nghiệp, nhất là các doanh nghiệp vừa và nhỏ, cần xây dựng được lộ trình chuyển đổi số phù hợp, từ đó xác định nhu cầu về nhân lực số để có kế hoạch tuyển dụng, đào tạo nâng cao.

Nhân lực số là một trong những yếu tố then chốt, quyết định thành công của chuyển đổi số. Do đó, để có nguồn nhân lực số tốt cần có sự tham gia của cả hệ thống chính trị, doanh nghiệp và người dân, trong đó các cơ quan nhà nước đóng vai trò kiến thiết về mặt thể chế, dẫn dắt; giáo dục - đào tạo có vai trò quan trọng trong xây dựng đội ngũ nhân lực số có đủ năng lực ngay từ khâu đầu vào cho các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp; các doanh nghiệp tích cực chuyển đổi số nhằm tạo lập môi trường làm việc chuyên nghiệp, thu hút và phát huy hiệu quả nguồn nhân lực số chất lượng cao, tăng giá trị sản xuất, kinh doanh. Người dân là chủ thể của quá trình chuyển đổi số, sự tham gia của người dân trong việc ứng dụng

công nghệ số và phản biện giúp cho nhà nước và doanh nghiệp có những điều chỉnh chính sách, mô hình kinh doanh một cách kịp thời, thúc đẩy chuyển đổi số nhanh và bền vững.□

liệu; riêng năm học 2022-2023 xây dựng được: Tiểu học: 606, THCS: 488, THPT: 130 học liệu. Số CSGD (theo bậc học) đáp ứng yêu cầu dạy môn tin học theo mức 1, 2 và 3: Tiểu học: Mức 1: 400/518 đạt tỷ lệ 77,22%, Mức 2, 3: 118/518 đạt tỷ lệ 22,78%; THCS: Mức 1: 265/401 đạt tỷ lệ 66,08%, Mức 2, 3: 136/401 đạt tỷ lệ 33,92%; THPT: Mức 1: 80/90 đạt tỷ lệ 88,9%, Mức 2, 3: 10/90 đạt tỷ lệ 11,1%. TTGD TX-GDNN: 21 /21 đạt tỷ lệ 100%.

5. Số lượng 5.036 giáo viên, chiếm tỷ lệ 13,92%. Số lượng giáo viên cốt cán được Sở GD&ĐT tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng thiết kế bài giảng e-Learning, video bài giảng, thiết bị dạy học số: 1.954 giáo viên, chiếm tỷ lệ 5,4%. Số lượng cán bộ, giáo viên cốt cán được tập huấn, bồi dưỡng kỹ năng quản lý, triển khai có hiệu quả các phần mềm quản trị trong CSGD: 2.931 cán bộ, giáo viên, chiếm tỷ lệ 8,1%. Số lượng cán bộ, giáo viên cốt cán được tập huấn, bồi dưỡng nâng cao nhận thức và kỹ năng về an toàn thông tin: 3.908 cán bộ, giáo viên, chiếm tỷ lệ 10,8%. Số lượng cán bộ chuyên trách về CNTT và chuyển đổi số được tập huấn, bồi dưỡng nâng cao nhận thức và kỹ năng về ứng dụng CNTT, chuyển đổi số, an toàn thông tin: 1.019 cán bộ chuyên trách, chiếm tỷ lệ 100%.

6. Báo cáo tình hình thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế số - xã hội số năm 2023 của Sở Lao động - Thương binh và Xã hội.

7. Nguồn Báo cáo tổng kết phục vụ Hội nghị tổng kết Ủy ban quốc gia về chuyển đổi số năm 2023 của tỉnh.

8. <https://www.nait.vn/pckns/>

9. Mặc dù hiện nay đã xây dựng được mạng lưới cán bộ chuyên trách/kiêm nhiệm CDS với 2.293 người, tuy nhiên phần lớn chưa được đào tạo bài bản, đúng chuyên ngành về CNTT/CDS.

Chú thích

1. Báo cáo tổng kết thực hiện Kế hoạch số 420/KH-UBND ngày 15/6/2023 của UBND tỉnh Nghệ An về tổ chức bồi dưỡng, tập huấn về CDS cho CBCCV, phổ cập kỹ năng số cho người dân trên địa bàn tỉnh Nghệ An năm 2023.

2. Nguồn báo cáo tổng kết các chuyên đề năm 2023 của Sở Thông tin và Truyền thông.

3. Nếu tính cả số lượng được tập huấn trực tuyến theo Kế hoạch số 420/KH-UBND của UBND tỉnh thì số lượng học viên đạt trên 44.000 lượt học viên tham gia.

4. (Nguồn Sở GD&ĐT) Số cơ sở giáo dục (CSGD) theo bậc học duy trì sử dụng hệ thống đào tạo trực tuyến (LMS): 518 (trong đó trường Tiểu học 486, TH&THCS 32), THCS: 401, THPT: 90, TTGD TX-GDNN: 21. Tỷ lệ CSGD (theo bậc học) thường xuyên triển khai thi, kiểm tra, đánh giá trên phòng máy tính: Tiểu học: 100%, THCS: 100%, THPT: 100%, TTGD TX-GDNN: 100%. Tổng số học liệu (được người đứng đầu CSGD phê duyệt theo bậc học) hiện có: Tiểu học: 902, THCS: 973, THPT: 280 học